

Böyük Qayıdış artıq xəyal deyil

Böyük Qayıdış... Bu, bir zamanlar bizə xəyal kimi görünürdü. XX əsrin sonlarında itirdiyimiz torpaqlarımızın da əvvəllər, "pay verdiyimiz" ərazilərimizin taleyini yaşayacağından əndişələnirdik. Amma inam hissi də böyük idi, o yerləri azad edəcəyimizə, o müqəddəs torpaqlarımıza təkrar qayıdacağımıza olan ümidlərimiz idi bizi bu otuz ildə yaşamağa, qurmağa həvəsləndirən. Bilirdik ki, Tanrı bizdən üz döndərməyib, bu xalqın, hələlik bizdən ayrı düşən halal torpaqlarımızın təəssübünü çəkən övladlarımız, dövləti dövlət, milləti millət edən liderimiz var. Bir gün Zəfər çalıb o yerlərin bağlı qapılarını açacaq üzümüzə. İndi yolumuz Böyük Qayıdışdır... Biz ona doğru addım atdıqca, o da addım-addım bizə yaxınlaşır...

Qarabağ uğrunda gedən ağır döyüşlərdə Zəfər qazanan xalq bu gün orada bö-

yük həvəs və coşqu ilə düşmənin viran qoyduğu şəhər və kəndləri yenidən quraraq abadlaşdırır. Çünki Vətən müharibəsində düşmən üzərində parlaq qələbə Azərbaycan ictimaiyyətində böyük ruh yüksəkliyi yaradıb. Ölkə vətəndaşları 44 günlük savaşa olduğu kimi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan geniş tikinti-quruculuq işlərində də fədakarlıq nümunələri göstərirlər. Burada görülən işlərin həcmi və miqyası hər kəsi heyran qoyur.

İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda geniş bərpa, tikinti-quruculuq işləri Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə aparılır. Burada bir-birindən iri, kreativ layihələr icra olunur. Bu böyük işlərin uğurla başa çatacağı heç kimdə şübhə doğurmur. Dövlətimizin məqsədi məcburi köçkün ailələrinin doğma torpaqlarına qayıtmalarını təmin etməkdir. Bu isə əsl xilaskarlıq missiyasıdır. Otuz ilə yaxın bir müddətdə doğma

*Qarabağın yeni büsəti,
xoş növrəği başlayır*

yurduna həsrət qalan, oralara dönmək arzusu ilə yaşayan soydaşlarımızın ev-əşiyinə qayıtmasından gözəl nə ola bilər ki?!.

Son bir ilyarımdır ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işləri dövrün əsas müzakirə mövzusunə çevrilib. Bir faktı qeyd etmək kifayətdir. Belə ki, dövlət başçısı təkcə 2021-ci ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərə 32 dəfə səfər edib. Bu səfərlərin hər biri isə Böyük Qayıdışa doğru atılan addımdır. Dövlət başçısının bu ərazilərdə açılışında və təməlqoyma mərasimlərində iştirak etdiyi obyektlərin sayına diqqət yetirərsək, bərpa-quruculuq işlərinin səviyyəsi də aydın görünür.

(davamı 5-ci səhifədə)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Ötən müddətdə infrastruktur layihələrinin icrası prioritet oldu, nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına xüsusi diqqət göstərildi. Belə ki, 2021-ci il oktyabrın 26-da istifadəyə verilən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı dünya praktikasında ən sürətli icra edilmiş infrastruktur layihələrindən biri idi. Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı bu il istifadəyə veriləcək. Laçın Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi reallaşmaq üzrədir.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə 15 fərqli layihə üzrə 1400 kilometrə artıq uzunluqda yolların, habelə telekommunikasiya şəbəkələrinin qurulması və rabitə xidmətlərinin təşkili üzrə işlər də sürətlə davam edir. Bu ərazilərdə elektrik enerjisinin təminatı ilə bağlı ötən il ərzində lazımı avadanlıqların quraşdırılması, yarımstansiyaların yenidən qurulması və bərpası, elektrik xətlərinin çəkilişi istiqamətində xeyli işlər görüldü. Şuşa, Füzuli, Kəlbəcər, Cəbrayıl, Zəngilan və Qubadlıda yarımstansiyaların tikintisi qısa müddətdə başa çatdırılaraq istifadəyə verilib, digər enerji infrastrukturunu obyektlərində bərpa və gücləndirmə işləri davam etdirilir. Həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "yaşıl enerji" zonasının tətbiq edilməsinə dair konsepsiya hazırlanıb.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış Prezidentin 2021-ci il 2 fevral tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də də öz əksini tapıb. Həmin ərazilərdə məskunlaşma prosesi dörd mərhələdə

Böyük Qayıdış artıq xəyal deyil

icra olunacaq. Birinci mərhələdə görülməli əsas işlər ərazilərin minalardan təmizlənməsi, dəymiş ziyanın qiymətləndirilməsi, ikinci mərhələ isə infrastrukturun formalaşdırılması, həmçinin kommunal xidmətlərə əlçatanlığın təmin edilməsi üçün xüsusi şəbəkənin yaradılması, üçüncü mərhələ sosial və inzibati binaların inşa edilməsi, sonuncu - dördüncü mərhələ vətəndaşlarımızın dedə-baba yurdlarına qayıtması və məskunlaşmasıdır.

Böyük Qayıdışın reallaşmasının

da minaların təmizlənməsi ilə bərabər, infrastrukturun bərpası əsasdır. Aparılan bərpa və quruculuq işlərinin miqyasının genişliyi minalardan təmizləmə işlərinin sürəti barədə də aydın təsəvvür yaradır. Amma bütün hallarda bu proses həm vaxt itkisi, həmçinin maliyyə vəsaiti tələb edir. Bütün bu işləri də Azərbaycan dövləti öz daxili imkanları hesabına həyata keçirir. Hər zaman bir-birinə dəstək olan Azərbaycan və Türkiyənin Zəngilanda birgə investisiya layihəsinə start ver-

mələri də təqdirləyiqdir. Məlum olduğu kimi, ötən il oktyabrın 26-da Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışında birgə iştirakdan sonra Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri Zəngilanda "ağıllı kənd" layihəsi çərçivəsində Ağalı kəndində görülən işlərlə tanış olub "Dost Aqropark"ın təməlini qoymuşdular. Türk və azərbaycanlı sərməedarlar tərəfindən Zəngilanda həyata keçiriləcək "Dost Aqropark" layihəsi üç mərhələdə icra olunacaq. Layihənin birinci mərhələsində inzibati bi-

nalar, qapalı və yarıaçıq heyvandarlıq kompleksləri, sosial obyektlər, kafe, kinoteatr, istirahət zonası, xidməti heyətin qalması üçün binalar tikiləcək. Kompleksdəki otlaq sahələrində 4 min baş cins qaramalın yetişdirilməsi, əkinçilik məhsulları istehsalı və digər işlər həyata keçiriləcək. Bütün bunlar Azərbaycanın və Türkiyənin qida təhlükəsizliyinə töhfə verəcək, bölgənin əkinçilik və heyvandarlıq məhsullarının beynəlxalq bazarlara çıxarılmasına imkan yaradacaq.

Baş planı hazır olan şəhərlərin, xüsusilə Şuşa və Ağdamın minalardan təmizlənməsi prosesi sürətlə gedir. "İlk növbədə, biz bundan başqa elektrik təsərrüfatını yaratmalıyıq. Çünki azad edilmiş torpaqların, xüsusilə dağlıq ərazilərin relyefi belədir ki, əgər orada infrastruktur olmasa, hərbiçilər üçün xidmət aparmaq çox çətin olacaq, bəlkə də mümkün-süz olacaq. Təkcə Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan, Qubadlı - Ermənistanla həmsərhəd olan yerlərdə 700 kilometrə yaxın yol çəkilib" -

deyən dövlət başçısı İlham Əliyev görülən işlərin fonunda bir reallığı da xüsusi qeyd edir ki, biz təkcə maliyyə deyil, eyni zamanda, tikinti, mütəxəssislər baxımından da müstəqillik. Heç kəmdən yardım almamışıq. Bərpa və quruculuq işləri çərçivəsində şəhərlərarası yolların da yenilənməsi əsasdır. Bu proses də geniş vüsət alıb. Göygöldən Kəlbəcəyə uzunluğu 11 kilometrə çox olan tunel çəkilir. Kəlbəcər ilə Laçın arasında 4 kilometr uzunluğu olan ikinci tunel inşa edilir. Bu isə Kəlbəcəyə rahatlıqla Göygöl-Gəncə istiqamətindən gedişi təmin edəcək. Bərdə-Ağdam avtomobil yolu inşa olunur, Naftalan Talış və Suqovuşanla birləşdirilir. Bu da həm strateji, həm də turizm nöqtəyi-nəzərindən əhəmiyyətlidir. Çünki Naftalan hazırda beynəlxalq turizm mərkəzinə çevrilib.

Təbii ki, görülən işlərin, həyata keçirilən infrastruktur layihələrinin hamısını bir qəzet yazısında əhatə etmək mümkün deyil. Ancaq dövlət başçısı bildirir ki, bu il nəzərdə tutulan layihələrinin tamamlanması mümkündür. Bu pilot layihənin həm də rəmzi mənası var. O, Böyük Qayıdışın başlanğıcı olacaq.

Bəli, Böyük Qayıdışa ciddi start verilib və 2022-ci ildə artıq sakinlərimizin bir hissəsinin, xüsusən də Zəngilanın 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağalı kəndlərinə dönməsi nəzərdə tutulur. Elə qədim Qarabağın yeni büsəti, xoş növrəği bundan sonra başlayacaq...

Zümrüd QURBANQIZI,
"Respublika".

*Qarabağın yeni büsəti,
xoş növrəği başlayır*